

การศึกษาสมรรถนะของอาจารย์ผู้สอนมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ในยุคปกติวิถีใหม่*

A STUDY OF LECTURER COMPETENCIES AT MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY IN THE NEW NORMAL

อัยรวี วีระพันธ์พงศ์¹

Airawee Wiraphanphong¹

วิทยาลัยพัฒนามหานคร มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช¹

Institute of Metropolitan Development, Navamindradhiraj University, Thailand ¹

Corresponding Author's Email: airawee@nmu.ac.th

Received 7 March 2025; Revised 22 April 2025; Accepted 24 April 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและสำรวจสมรรถนะที่พึงประสงค์และสมรรถนะที่เป็นจริงของอาจารย์ผู้สอนออนไลน์ ภายใต้มาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 การวิจัยครั้งนี้ใช้การวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 246 รูป/คน ด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน หลังจากนั้นจะวิเคราะห์โดยใช้วิธี Priority Needs Index Modified (PNI Modified)

ผลการศึกษา พบว่า ค่าเฉลี่ยของสมรรถนะที่พึงประสงค์อาจารย์ผู้สอนออนไลน์ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.54) โดยมีสมรรถนะที่พึงประสงค์ด้านการออกแบบการเรียนการสอนออนไลน์มากที่สุด (\bar{X} = 4.64) ในขณะที่ค่าเฉลี่ยของสมรรถนะที่เป็นจริงของ

Citation

*อัยรวี วีระพันธ์พงศ์. (2568). การศึกษาสมรรถนะของอาจารย์ผู้สอนมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยในยุคปกติวิถีใหม่. วารสารรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 5(1), 22-40.

Airawee Wiraphanphong. (2025). A Study Of Lecturer Competencies At Mahamakut Buddhist University In The New Normal. Journal of Political Science Mahamakut Buddhist University, 5(1), 22-40.;

DOI: <https://doi.org/10.>

Website: <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/jpsmbu/index>

อาจารย์ผู้สอนออนไลน์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}= 4.23$) โดยมีสมรรถนะที่เป็นจริงด้านการแนะนำและให้ความช่วยเหลือผู้เรียนมากที่สุด ($\bar{X}= 4.41$ คะแนน) ทั้งนี้ สมรรถนะของอาจารย์ผู้สอนออนไลน์ที่มีความจำเป็นต้องได้รับการพัฒนามากที่สุดเพื่อไปสู่สมรรถนะที่พึงประสงค์ คือ สมรรถนะด้านการวัดและประเมินผล ($PNI_{\text{modified}} = 0.11$)

สำหรับข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อดำเนินการในระยะต่อไป ได้แก่ อาจารย์ผู้สอนต้องมีการปรับปรุงและพัฒนารูปแบบหรือวิธีการสอน โดยนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ประกอบการเรียนการสอน และควรวางแผนการเรียนการสอนร่วมกับนักศึกษาและติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งต้องพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผล และด้านความรู้และทักษะทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

คำสำคัญ: สมรรถนะของอาจารย์ผู้สอน, มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ยุคปกติวิถีใหม่

Abstract

The objective of this study was to study and explore the desired and actual competencies of online lecturers during the COVID-19 pandemic. This study employed a quantitative research approach, utilizing a questionnaire as the instrument for data collection from a sample group of 246 undergraduate students, selected through accidental sampling. The data were analyzed using a statistical software package. The statistical methods used for data analysis included frequency, percentage, mean, and standard deviation. Subsequently, the Priority Needs Index Modified (PNI Modified) method was applied for further analysis.

The study found that the overall average of the desired competencies of online lecturers was at the highest level (ค่าเฉลี่ย 4.54 คะแนน), with instructional design for online learning being the most desired competency ($\bar{X}= 4.64$). Meanwhile, the overall average of the actual competencies of lecturers was at a high level ($\bar{X}= 4.23$), with the ability to guide and support students being the most prominent ($\bar{X}= 4.41$). Notably, the competency that requires the most

development to reach the desired level is assessment and evaluation (PNI_{modified} = 0.11).

For policy recommendations for further implementation, lecturers should improve and develop their teaching methods by integrating information technology into the learning process. Additionally, they should collaborate with students in planning lessons and continuously monitor and assess learning outcomes. Furthermore, lecturers must enhance their competencies in assessment and evaluation, as well as their knowledge and skills in information and communication technology.

Keywords: Competencies of lecturer, Mahamakut Buddhist University, New Normal

บทนำ

จากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่ขยายวงกว้างทั่วโลก และมีผู้ติดเชื้อจำนวนมาก ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม ทั้งทางตรงและทางอ้อม รวมทั้งผลกระทบต่อระบบการศึกษาด้วย โดยกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ได้ออกประกาศเรื่อง มาตรการให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบจากแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือ โควิด 19 (ฉบับที่ 2) ลงวันที่ 25 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2563 ซึ่งกำหนดให้หน่วยงานในสังกัดกระทรวงฯ และสถาบันอุดมศึกษาหลีกเลี่ยงกิจกรรมการเรียนการสอน การประชุม และการสัมมนาใด ๆ รวมทั้งให้ใช้ระบบการเรียนการสอนออนไลน์และการประชุมออนไลน์แทน ส่งผลให้มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยได้ออกประกาศเรื่อง มาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) (ฉบับที่ 2) ลงวันที่ 17 มีนาคม พ.ศ. 2563 ระบุให้งดการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ส่วนกลาง และวิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย ยกเว้นในรูปแบบออนไลน์ และต่อมาได้มีประกาศ มาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) (ฉบับที่ 8) ลงวันที่ 24 ธันวาคม พ.ศ.2563 กำหนดมาตรการทางวิชาการ สำหรับการจัดการเรียนการสอนและการบริการทางวิชาการแก่นักศึกษา ให้ดำเนินการผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์เท่านั้น จากประกาศดังกล่าวส่งผลให้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

เปลี่ยนแปลงไป ส่งผลกระทบอย่างมากทั้งกับผู้สอนและผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาจารย์ผู้สอนที่ต้องเผชิญกับความท้าทายในรูปแบบใหม่ ในการปรับเปลี่ยนรูปแบบการเรียนการสอนจากรูปแบบเดิม (on-site) เป็นรูปแบบออนไลน์ (online)

ทั้งนี้ การจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพนั้น อาจารย์ผู้สอนจำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการศึกษา หรือการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา ซึ่งมีลักษณะเฉพาะและแตกต่างจากการจัดการเรียนการสอนในระดับอื่น ๆ โดยประเด็นสำคัญที่อาจารย์ผู้สอนต้องเข้าใจเป็นเบื้องต้น ได้แก่ จุดมุ่งหมายของการศึกษาระดับอุดมศึกษา ธรรมชาติของผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา และหลักสูตรระดับอุดมศึกษา เพื่อให้สามารถเชื่อมโยงเข้าไปสู่การจัดการเรียนการสอนในระดับนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนที่สำคัญประกอบด้วย คุณลักษณะของผู้เรียน บริบทในการเรียนรู้ และที่สำคัญคือลักษณะและวิธีการของอาจารย์ผู้สอน ได้แก่ บุคลิกภาพ คุณลักษณะประสพการณ์ และคุณวุฒิของอาจารย์ผู้สอน รูปแบบและวิธีการสอน และวิธีการบริหารจัดการรายวิชา (เรณูมาศ มาอุ่น, 2559 : 169) ดังนั้น เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษามีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ ปัจจัยประการหนึ่งที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนา คือ ลักษณะและวิธีการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ผู้สอน เนื่องจากอาจารย์ผู้สอนถือเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการเรียนการสอน นอกจากจะต้องมีองค์ความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอนและมีความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวอย่างมากแล้ว ยังต้องเป็นผู้ที่เข้าใจธรรมชาติการเรียนรู้ของผู้เรียน พร้อมทั้งต้องมีทักษะการสอนที่มีประสิทธิภาพ และต้องมีความสามารถในการปรับตัวให้พร้อมเผชิญกับความท้าทายในรูปแบบใหม่ เนื่องจากสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ต่าง ๆ มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เช่น การปรับรูปแบบการสอนเพื่อรองรับการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

เพราะฉะนั้น การพัฒนาสมรรถนะของอาจารย์ผู้สอนจึงเป็นเรื่องที่ต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก เนื่องจากจะส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอน โดยอาจารย์ผู้สอนจะต้องมีสมรรถนะและความสามารถที่เพียงพอเพื่อให้การทำงานประสบความสำเร็จ ซึ่งสมรรถนะของอาจารย์ผู้สอนจะเกี่ยวข้องกับความรู้ ทักษะ ความสามารถ และคุณลักษณะอื่น ๆ ซึ่งสมรรถนะที่ว่านี้เป็นลักษณะเฉพาะของบุคคลที่มีความเชื่อมโยงกับประสิทธิผลหรือผลการปฏิบัติงาน รวมทั้งมีความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลต่อความมีประสิทธิภาพของเกณฑ์ที่ใช้และ/หรือการปฏิบัติงานที่ได้ผลการทำงานที่ดีขึ้นกว่าเดิม (Mitrani, Dalziel &

Fitt, 1992, Spencer & Spencer, 1993) การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ส่งผลให้ภาวะเศรษฐกิจถดถอย แต่วัฏจักรทางสังคมเป็นสิ่งที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ รวมทั้งการเข้ามาของเทคโนโลยีทำให้เกิดข้อจำกัดต่าง ๆ มากมาย (Groshen & Holzer, 2021: 1-13. อ้างถึงในกิตติพงษ์ เพียรพิทักษ์ และธนะชัย สามล, 2565: 2) สำหรับการจัดการเรียนการสอนในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) อาจารย์ผู้สอนจะต้องมีสมรรถนะด้านการเรียนการสอนออนไลน์เป็นอย่างมาก เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนใด ๆ ต้องอาศัยความรู้ความเชี่ยวชาญด้านเนื้อหา (Content Knowledge) ของผู้สอนเป็นหลัก อีกทั้งการเรียนการสอนออนไลน์ ผู้สอนยังจำเป็นต้องอาศัยความรู้และทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Technological Knowledge) ร่วมด้วย เพราะฉะนั้น สมรรถนะของผู้สอนออนไลน์จึงจำเป็นต้องขยายความรู้ความสามารถและทักษะให้มากขึ้น จึงมีความท้าทายตั้งแต่การออกแบบการสอนและการจัดการหลังการสอน (ปราวีณยา สุวรรณรัฐโชติ, 2561: 246) นอกจากนี้ผู้สอนออนไลน์ยังมีบทบาทและหน้าที่หลายมิติ โดยเฉพาะทักษะการติดต่อสื่อสาร ซึ่งมีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการเรียนออนไลน์ของผู้เรียน จึงต้องมีการอบรมเตรียมความพร้อมของผู้สอนออนไลน์หรือการให้ผู้สอนได้มีประสบการณ์การเรียนในรูปแบบ E-learning เพื่อให้ทราบถึงสมรรถนะที่จำเป็นและเข้าใจธรรมชาติของผู้เรียนออนไลน์ได้มากขึ้น (Bawane & Spector, 2009)

ทั้งนี้ การศึกษาในครั้งนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์ทางวิชาการ คือได้ข้อมูลหรือองค์ความรู้ใหม่เพื่อแสดงผลกระทบจากการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ต่อนักศึกษา รวมทั้งสมรรถนะที่พึงประสงค์และสมรรถนะที่เป็นจริงของอาจารย์ผู้สอนออนไลน์ ซึ่งจะเกิดประโยชน์ต่อมหาวิทยาลัยเป็นอย่างมาก เนื่องจากจะทราบถึงแนวทางหรือรูปแบบการบริหารเพื่อสนับสนุนสมรรถนะของอาจารย์ผู้สอน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ในยุคปกติวิถีใหม่ (New Normal) อีกทั้งยังตระหนักถึงสมรรถนะของอาจารย์ผู้สอน เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน และคุณภาพของนักศึกษา ตลอดจนก่อให้เกิดประโยชน์เชิงนโยบายสำหรับผู้บริหาร โดยสามารถนำไปพัฒนานโยบายเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะของอาจารย์ผู้สอนออนไลน์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ซึ่งจะนำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลด้านการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยให้สูงขึ้น และขยายผลไปสู่วิทยาเขต/วิทยาลัยกำกับของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ตลอดจนนำไปปรับใช้ในการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาและสำรวจสมรรถนะที่พึงประสงค์และสมรรถนะที่เป็นจริงของอาจารย์ผู้สอนออนไลน์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ภายใต้มาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยมีวัตถุประสงค์ย่อย ดังนี้

- 1.1 เพื่อสำรวจสมรรถนะที่เป็นจริงของอาจารย์ผู้สอนออนไลน์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ภายใต้มาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019
- 1.2 เพื่อสำรวจสมรรถนะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ผู้สอนออนไลน์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ภายใต้มาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019
- 1.3 เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสมรรถนะที่เป็นจริงกับสมรรถนะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ผู้สอนออนไลน์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ภายใต้มาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

การทบทวนวรรณกรรม

ในการวิจัยเรื่อง การศึกษาสมรรถนะของอาจารย์ผู้สอน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ในยุคปกติวิถีใหม่ ได้ทบทวนวรรณกรรม แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นฐานในการศึกษาและกำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษา ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะของอาจารย์ผู้สอน

ปราวีณยา สุวรรณณัฐโชติ (2561: 244-253) ได้นำเสนอสมรรถนะผู้สอนออนไลน์สำหรับการศึกษาทางไกลด้วยรูปแบบ E-learning โดยสามารถจำแนกสมรรถนะผู้สอนออนไลน์ออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

สมรรถนะด้านที่ 1 ศาสตร์การสอน สมรรถนะด้านศาสตร์การสอน ถือเป็นสมรรถนะหลักของผู้สอนนอกเหนือจากความรู้ความชำนาญในเนื้อหาที่สอน สมรรถนะนี้เกี่ยวข้องกับการออกแบบการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ (Instructional Design) การวางแผนและเตรียมสอนจะเริ่มต้นที่การทำความเข้าใจเป้าหมายของหลักสูตรหรือรายวิชา การกำหนดวัตถุประสงค์ การวิเคราะห์และลำดับเนื้อหา แต่จะเห็นความแตกต่างของการจัดการสอนแบบ E-learning มากขึ้นเมื่อต้องพิจารณาถึงบริบทการสอน ซึ่งจำนวนของผู้เรียนจะส่งผลต่อการวางแผนการออกแบบกิจกรรมการเรียนออนไลน์และการเลือกใช้เครื่องมือสื่อสารที่จะเสริมสร้างปฏิสัมพันธ์การเรียนรู้ ระดับปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน และผู้เรียนกับผู้เรียน สำหรับสมรรถนะ

ด้านศาสตร์การสอนนี้ แบ่งออกเป็น 2 สมรรถนะย่อย คือ (1) การวางแผนและเตรียมสอน (2) การออกแบบวิธีการสอนและกลยุทธ์การสอน

สมรรถนะด้านที่ 2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ออนไลน์ สมรรถนะด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ออนไลน์ เป็นสมรรถนะที่สำคัญและเป็นส่วนที่ผู้สอนออนไลน์จะแสดงบทบาทและหน้าที่ทั้งก่อนและระหว่างการจัดการสอน ผู้สอน ออนไลน์จะมีบทบาทหน้าที่ดูแลพื้นที่ห้องเรียนและสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ออนไลน์แก่ผู้เรียน ออนไลน์ ประกอบด้วยสมรรถนะย่อยคือ (1) การจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนออนไลน์ และ (2) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เรียน

สมรรถนะด้านที่ 3 การแนะนำและช่วยเหลือผู้เรียน ผู้เรียนที่เรียนในระบบ E-learning มีความต้องการที่จะได้รับคำแนะนำและสนับสนุนจากผู้สอนเช่นเดียวกับการเรียนในชั้นเรียน สภาพบริบทของการสอนแบบ E-learning นั้น การสื่อสารทั้งหมดเป็นการสื่อสารผ่านทางคอมพิวเตอร์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน หรือผู้เรียนกับผู้ช่วยสอนหรือทีมงานสนับสนุน สมรรถนะนี้แบ่งเป็น 2 สมรรถนะย่อย ได้แก่ (1) การให้คำแนะนำแก่ผู้เรียน และ (2) การส่งเสริมและสนับสนุนผู้เรียน

สมรรถนะด้านที่ 4 การวัดและประเมินผล การประเมินผลเป็นสมรรถนะของผู้สอนออนไลน์ที่จะปรากฏตั้งแต่การออกแบบการสอน ซึ่งต้องกำหนดหลักฐานการเรียนรู้และวิธีการวัดประเมินผลผู้เรียนออนไลน์ และเป็นสมรรถนะที่จำเป็นระหว่างและหลังการจัดการเรียนรู้ จึงถือว่าเป็นสมรรถนะสำคัญอีกสมรรถนะหนึ่ง อย่างไรก็ตาม การออกแบบการประเมินผลการเรียน E-learning ผู้สอนจำเป็นต้องอาศัยเทคโนโลยีการประเมิน (Assessment Tools) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่อยู่ในระบบจัดการการเรียนรู้และเชื่อมโยงกับสมรรถนะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารต่อไป สำหรับสมรรถนะด้านการประเมินผลนี้ครอบคลุม 3 สมรรถนะย่อย ได้แก่ (1) การบ่งชี้กระบวนการประเมินผล (2) การประเมินประสิทธิภาพการสอน และ (3) การประเมินการมีส่วนร่วมการเรียนรู้ของผู้เรียน

สมรรถนะด้านที่ 5 ความรู้และทักษะทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ความรู้และทักษะทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับผู้สอนออนไลน์ซึ่งต้องทำงานจัดการเรียนการสอนผ่านระบบจัดการการเรียนรู้ (Learning Management System) นั้นทำให้สมรรถนะนี้เป็นสมรรถนะพื้นฐานหลักที่ผู้สอนออนไลน์ควรมี แบ่งเป็น (1) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารขั้นพื้นฐาน และ (2) การใช้ระบบจัดการการเรียนรู้และเครื่องมือออนไลน์

2. หลักการประเมินความต้องการจำเป็น

เทคนิคที่สำคัญในการประเมินความต้องการจำเป็นที่เป็นที่นิยมใช้กันโดยทั่วไป ได้แก่ รูปแบบของการให้ตอบข้อมูลแบบตอบสนองคู่ (dual-response format) มักปรากฏในแบบสอบถามที่มีข้อความให้ตอบในรูปมาตราประมาณค่า โดยให้ระบุข้อมูลทั้งสองชุด คือระดับสภาพที่เป็นอยู่จริงและสภาพที่ควรจะเป็น รูปแบบนี้สร้างขึ้นโดยมีพื้นฐานแนวคิดของการนิยามความต้องการจำเป็นตามโมเดลความแตกต่าง (discrepancy model) เพื่อจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น โดยมีการรวบรวมข้อมูลแบบการตอบสนองคู่จากมาตรวัดที่แสดงระดับความสำคัญ ($I = \text{Importance}$) ของข้อความนั้น เปรียบเสมือนค่าที่บอกระดับของ “What Should Be” และมาตรวัดที่แสดงระดับที่ข้อรายนั้นได้รับการตอบสนองหรือระดับสัมฤทธิ์ผล ($D = \text{Degree of Success}$) ที่เป็นอยู่ในขณะนั้น เปรียบเสมือนค่าที่บอกระดับของ “What Is” โดยสูตรในการคำนวณระดับความต้องการจำเป็นมีวิธีต่างๆ ดังนี้ (สุวิมล ว่องวานิช, 2548: 275-282)

2.1) วิธี Priority Needs Index (PNI) เป็นวิธีการเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ซึ่งพัฒนาขึ้นมาโดยใช้ค่าสถิติในรูปดัชนีที่สามารถบอกค่าต่ำสุดและสูงสุดได้ โดย Crofton และ Hall (1983 อ้างถึงในสุวิมล ว่องวานิช, 2548: 277) ได้สร้างดัชนีชื่อว่า Priority Need Index (PNI) ซึ่งดัดแปลงมาจากวิธีการเรียงตำแหน่งความต้องการจำเป็นจากความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของสภาพที่คาดหวังกับที่เป็นอยู่จริง (mean difference) โดยการถ่วงน้ำหนักของผลต่างของค่าเฉลี่ยระหว่าง I และ D ด้วยน้ำหนักความสำคัญของ I

$$PNI = (I - D) \times I$$

2.2) วิธี Priority Needs Index (PNI) แบบปรับปรุง (PNI modified) เป็นสูตรที่ปรับปรุงจากสูตร PNI ดั้งเดิม โดยเป็นวิธีการที่หาค่าผลต่างของ $(I-D)$ แล้วหารด้วยค่า D เพื่อควบคุมขนาดของความต้องการจำเป็นให้อยู่ในพิสัยที่ไม่มีช่วงกว้างมากเกินไปและให้ความหมายเชิงเปรียบเทียบ เมื่อใช้ระดับของสภาพที่เป็นอยู่เป็นฐานในการคำนวณค่าอัตราการพัฒนาเข้าสู่สภาพที่คาดหวังของกลุ่ม

$$PNI \text{ modified} = (I - D) / D$$

สำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะใช้วิธี Priority Needs Index (PNI) แบบปรับปรุง (PNI modified) โดยเป็นวิธีการเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นที่มีการถ่วงน้ำหนักด้วยค่าน้ำหนักของสภาพที่ควรจะเป็น เพื่อให้การจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

มีความเหมาะสมและสะท้อนภาพความเป็นจริงมากขึ้น รวมทั้งสามารถคำนวณอัตราการพัฒนาเข้าสู่สภาพที่คาดหวังได้

วิธีดำเนินการวิจัย

1. วิธีการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้วิธีการสุ่มแบบใช้การสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) โดยเป็นการสำรวจข้อมูลจากนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ส่วนกลาง จังหวัดนครปฐม ผ่าน Google Forms เพื่อนำผลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยขั้นแรกจะวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน หลังจากนั้นจะวิเคราะห์เปรียบเทียบสมรรถนะที่พึงประสงค์และสมรรถนะที่เป็นจริง โดยใช้วิธี Priority Needs Index Modified ($PNI_{Modified}$) รวมทั้งจัดเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย

2. พื้นที่วิจัยและหน่วยในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้กำหนดพื้นที่วิจัย คือ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ส่วนกลาง จังหวัดนครปฐม โดยมีหน่วยในการวิเคราะห์ข้อมูล (Unit of Analysis) ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ส่วนกลาง จังหวัดนครปฐม

3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้ได้สูตรการคำนวณของ Taro Yamane (1973: 887 อ้างถึงใน ธีรวุฒิ เอกะกุล, 2543: 131) โดยในงานวิจัยครั้งนี้มีประชากรในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ส่วนกลาง จังหวัดนครปฐม จำนวน 636 รูป/คน จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 246 รูป/คน

4. สมมติฐานการวิจัย

การวิจัยเรื่องการศึกษาสมรรถนะของอาจารย์ผู้สอน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ในยุคปกติวิถีใหม่ มีสมมติฐานในการวิจัย ดังนี้

- 1) นักศึกษาพึงประสงค์หรือคาดหวังให้อาจารย์ผู้สอนออนไลน์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย มีสมรรถนะด้านความรู้และศาสตร์การสอนมากที่สุด
- 2) อาจารย์ผู้สอนออนไลน์มีสมรรถนะที่เป็นจริงด้านความรู้และศาสตร์การสอนมากที่สุด

3) สมรรถนะของอาจารย์ผู้สอนออนไลน์ มหาวิทยาลัยมหาภูมิภุมราชวิทยาลัย ที่มีความจำเป็นต้องได้รับการพัฒนามากที่สุดเพื่อไปสู่สมรรถนะที่พึงประสงค์ คือ สมรรถนะด้านความรู้และศาสตร์การสอน

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ใช้วิธีการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามออนไลน์ (Online Survey) ผ่าน Google Forms โดยจะทำการประชาสัมพันธ์และขอความร่วมมือนักศึกษาปริญญาตรีคณะต่าง ๆ กรอกแบบสอบถามดังกล่าว เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา และนำเสนอในรูปแบบตารางพร้อมคำอธิบาย โดยแบบสอบถามจะแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลและข้อมูลพื้นฐานด้านการเรียน และส่วนที่ 2 สมรรถนะที่พึงประสงค์และสมรรถนะที่เป็นจริงของอาจารย์ผู้สอนออนไลน์ มหาวิทยาลัยมหาภูมิภุมราชวิทยาลัย ภายใต้มาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยส่วนที่ 2 เป็นคำถามปลายปิด (Close – Ended Questionnaires) และเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด (5 คะแนน) มาก (4 คะแนน) ปานกลาง (3 คะแนน) น้อย (2 คะแนน) และน้อยที่สุด (1 คะแนน)

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจำแนกสมรรถนะของอาจารย์ผู้สอนออนไลน์ออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านความรู้และศาสตร์การสอน (2) ด้านการออกแบบการเรียนการสอนออนไลน์ (3) ด้านการวัดและประเมินผล (4) ด้านการแนะนำและให้ความช่วยเหลือผู้เรียน และ (5) ด้านความรู้และทักษะทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ดังนี้

4.51 – 5.00 คะแนน	หมายถึงนักศึกษาต้องการให้อาจารย์ผู้สอนมีสมรรถนะในด้านดังกล่าวมากที่สุด
3.51 – 4.50 คะแนน	หมายถึงนักศึกษาต้องการให้อาจารย์ผู้สอนมีสมรรถนะในด้านดังกล่าวมาก
2.51 – 3.50 คะแนน	หมายถึงนักศึกษาต้องการให้อาจารย์ผู้สอนมีสมรรถนะในด้านดังกล่าวปานกลาง
1.51 – 2.50 คะแนน	หมายถึงนักศึกษาต้องการให้อาจารย์ผู้สอนมีสมรรถนะในด้านดังกล่าวน้อย

1.00 – 1.50 คะแนน หมายถึงนักศึกษาต้องการให้อาจารย์ผู้สอนมี
สมรรถนะในด้านดังกล่าวน้อยที่สุด

หลังจากนั้นนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยขั้นแรกจะวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน หลังจากนั้นจะวิเคราะห์โดยใช้วิธี วิธี Priority Needs Index (PNI) แบบปรับปรุง (PNI modified) เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบสมรรถนะที่พึงประสงค์และสมรรถนะที่เป็นจริงของอาจารย์ผู้สอนออนไลน์ รวมทั้งจัดเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย โดยการถ่วงน้ำหนักของผลต่างของค่าเฉลี่ยระหว่าง I และ D ด้วยน้ำหนักความสำคัญของ I

ผลการวิจัย

1. สมรรถนะที่พึงประสงค์และสมรรถนะที่เป็นจริงของอาจารย์ผู้สอนออนไลน์

การสำรวจสมรรถนะที่พึงประสงค์และสมรรถนะที่เป็นจริงของอาจารย์ผู้สอนออนไลน์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ภายใต้มาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จะนำเสนอผลการศึกษาออกเป็น 5 ส่วน ได้แก่ 1) ผลการศึกษาข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล 2) ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการเรียนออนไลน์ 3) ผลการศึกษาสมรรถนะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ผู้สอนออนไลน์ 4) ผลการศึกษาสมรรถนะที่เป็นจริงของอาจารย์ผู้สอนออนไลน์ และ 5) ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบสมรรถนะที่พึงประสงค์และสมรรถนะที่เป็นจริงของอาจารย์ผู้สอนออนไลน์ ด้วยวิธี PNI_{modified} ตามลำดับ ดังนี้

1.1 ผลการศึกษาข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล

ตารางที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล (เพศ อายุ ชั้นปี และคณะ)

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ/สมณเพศ		
พระสงฆ์	32	12.1
สามเณร	29	11.0
คฤหัสถ์ชาย	86	32.6
คฤหัสถ์หญิง	117	44.3
รวม	264	100.0
2. อายุ		
น้อยกว่า 19 ปี	31	11.7
19 ปี	48	18.2
20 ปี	84	31.8

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
21 ปี	60	22.7
22 ปี	27	10.2
มากกว่า 22 ปี	14	5.3
รวม	264	100.0
3. ชั้นปี		
ชั้นปีที่ 1	73	27.7
ชั้นปีที่ 2	92	34.8
ชั้นปีที่ 3	57	21.6
ชั้นปีที่ 4	42	15.9
รวม	264	100.0
4. คณะ		
คณะศึกษาศาสตร์	29	11.0
คณะสังคมศาสตร์	52	19.7
คณะศาสนาและปรัชญา	100	37.9
คณะมนุษยศาสตร์	83	31.4
รวม	264	100.0

จากตารางที่ 1 พบว่า มีนักศึกษาตอบแบบสอบถาม จำนวนทั้งสิ้น 264 รูป/คน โดยส่วนใหญ่เป็นคฤหัสถ์หญิง จำนวน 117 รูป/คน (ร้อยละ 44.3) รองลงมา ได้แก่ คฤหัสถ์ชาย พระสงฆ์ และสามเณร คิดเป็นร้อยละ 32.6, 12.1 และ 11.0 ตามลำดับ สำหรับอายุของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อายุ 20 ปี จำนวน 84 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 31.8 รองลงมา ได้แก่ 21 ปี 19 ปี น้อยกว่า 19 ปี 22 ปี และมากกว่า 22 ปี คิดเป็นร้อยละ 22.7, 18.2, 11.7, 10.2 และ 5.3 ตามลำดับ โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่กำลังศึกษาชั้นปีที่ 2 จำนวน 92 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 34.8 รองลงมา ได้แก่ ชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 27.7, 21.6 และ 15.9 ตามลำดับ นอกจากนี้ส่วนใหญ่กำลังศึกษาคณะศาสนาและปรัชญา จำนวน 100 รูป/คน คิดเป็นร้อยละ 37.9 รองลงมา ได้แก่ คณะมนุษยศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ และคณะศึกษาศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 31.4, 19.7 และ 11.0 ตามลำดับ

1.2 ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการเรียนออนไลน์

ตารางที่ 2 ข้อมูลพื้นฐานในการเรียนออนไลน์

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
1. ช่องทางในการเรียนออนไลน์ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
Zoom Meeting	175	66.3
Google Classroom, Zoom Meeting และ Facebook Live	89	33.7
รวม	264	100.0
2. อุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนออนไลน์ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
คอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊ก และโทรศัพท์มือถือ	175	66.3
โทรศัพท์มือถือ และไอแพด	89	33.7
รวม	264	100.0
3. สถานที่ที่นักศึกษาใช้ในการเรียนออนไลน์ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
วัด	61	23.1
บ้าน	85	32.2
บ้าน และหอพัก	118	44.7
รวม	264	100.0

จากตารางที่ 2 พบว่า นักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ใช้ช่องทางการเรียนออนไลน์ผ่านทางระบบ Zoom Meeting มากที่สุด จำนวน 175 รูป/คน หรือคิดเป็นร้อยละ 66.3 รองลงมานักศึกษาเรียนผ่าน 3 ช่องทาง ได้แก่ Google Classroom, Zoom Meeting และ Facebook Live จำนวน 89 รูป/คน หรือคิดเป็นร้อยละ 33.7 สำหรับอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนออนไลน์ พบว่า นักศึกษาแต่ละคนใช้อุปกรณ์ในการเรียนออนไลน์มากกว่า 1 ชนิด โดยเรียนผ่านคอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊กและโทรศัพท์มือถือมากที่สุด จำนวน 175 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 66.3 และเรียนผ่านโทรศัพท์มือถือและไอแพด จำนวน 89 รูป/คน หรือคิดเป็นร้อยละ 33.7 ส่วนสถานที่ที่นักศึกษาใช้ในการเรียนออนไลน์มากที่สุด คือ บ้านและหอพัก จำนวน 118 รูป/คน หรือคิดเป็นร้อยละ 44.7 รองลงมา ได้แก่ บ้าน จำนวน 85 รูป/คน หรือคิดเป็นร้อยละ 32.2 และลำดับสุดท้าย คือ วัด จำนวน 61 รูป/คน หรือคิดเป็นร้อยละ 23.1

1.3 ผลการศึกษาสมรรถนะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ผู้สอนออนไลน์

ตารางที่ 3 สรุปผลการศึกษาสมรรถนะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ผู้สอนออนไลน์

สมรรถนะที่พึงประสงค์	ระดับความคิดเห็น				
	N	\bar{x}	S.D.	แปรผล	ลำดับที่
ด้านความรู้และศาสตร์การสอน	264	4.58	0.342	มากที่สุด	2
ด้านการออกแบบการเรียนการสอน ออนไลน์	264	4.64	0.191	มากที่สุด	1
ด้านการวัดและประเมินผล	264	4.48	0.266	มาก	4
ด้านการแนะนำและให้ความช่วยเหลือ ผู้เรียน	264	4.44	0.204	มาก	5
ด้านความรู้และทักษะทางเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร	264	4.56	0.262	มากที่สุด	3
รวม	264	4.54	0.200	มากที่สุด	

จากตารางที่ 3 พบว่า ค่าเฉลี่ยของสมรรถนะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ผู้สอนออนไลน์ หรือสมรรถนะที่นักศึกษาคาดหวังหรือต้องการให้อาจารย์ผู้สอนมีอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.54 คะแนน) โดยเรียงลำดับสมรรถนะที่พึงประสงค์จากมากที่สุดไปน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านการออกแบบการเรียนการสอนออนไลน์ (ค่าเฉลี่ย 4.64 คะแนน) ด้านความรู้และศาสตร์การสอน (ค่าเฉลี่ย 4.58 คะแนน) ด้านความรู้และทักษะทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ค่าเฉลี่ย 4.56 คะแนน) ด้านการวัดและประเมินผล (ค่าเฉลี่ย 4.48 คะแนน) และด้านการแนะนำและให้ความช่วยเหลือผู้เรียน (ค่าเฉลี่ย 4.44 คะแนน)

1.4 ผลการศึกษาสมรรถนะที่เป็นจริงของอาจารย์ผู้สอนออนไลน์

ตารางที่ 4 สรุปผลการศึกษาสมรรถนะที่เป็นจริงของอาจารย์ผู้สอนออนไลน์

สมรรถนะที่เป็นจริง	ระดับความคิดเห็น				
	N	\bar{x}	S.D.	แปรผล	ลำดับที่
ด้านความรู้และศาสตร์การสอน	264	4.26	0.191	มาก	3
ด้านการออกแบบการเรียนการสอน ออนไลน์	264	4.28	0.189	มาก	2
ด้านการวัดและประเมินผล	264	4.05	0.182	มาก	5

สมรรถนะที่เป็นจริง	ระดับความคิดเห็น				
	N	\bar{x}	S.D.	แปรผล	ลำดับที่
ด้านความรู้และศาสตร์การสอน	264	4.26	0.191	มาก	3
ด้านการแนะนำและให้ความช่วยเหลือผู้เรียน	264	4.41	0.345	มาก	1
ด้านความรู้และทักษะทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	264	4.18	0.208	มาก	4
รวม	264	4.23	0.131	มาก	

จากตารางที่ 4 พบว่า ค่าเฉลี่ยของสมรรถนะที่เป็นจริงของอาจารย์ผู้สอนออนไลน์อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.23 คะแนน) โดยเรียงลำดับสมรรถนะที่เป็นจริงของอาจารย์ผู้สอนออนไลน์จากมากที่สุดไปน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านการแนะนำและให้ความช่วยเหลือผู้เรียน (ค่าเฉลี่ย 4.41 คะแนน) ด้านการออกแบบการเรียนการสอนออนไลน์ (ค่าเฉลี่ย 4.28 คะแนน) ด้านความรู้และศาสตร์การสอน (ค่าเฉลี่ย 4.26 คะแนน) ด้านความรู้และทักษะทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ค่าเฉลี่ย 4.18 คะแนน) และด้านการวัดและประเมินผล (ค่าเฉลี่ย 4.05 คะแนน)

1.5 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบสมรรถนะที่พึงประสงค์และสมรรถนะที่เป็นจริงของอาจารย์ผู้สอนออนไลน์ ด้วยวิธี PNI modified

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์สมรรถนะที่พึงประสงค์และสมรรถนะที่เป็นจริงของอาจารย์ผู้สอนออนไลน์ ด้วยวิธี PNI_{modified}

สมรรถนะของอาจารย์ผู้สอนออนไลน์	ค่าเฉลี่ยของ	ค่าเฉลี่ยของ	I-D	(I-D) / D	ลำดับ
	สมรรถนะที่	สมรรถนะที่			
	พึงประสงค์ (I)	เป็นจริง (D)			
ด้านความรู้และศาสตร์การสอน	4.58	4.26	0.31	0.07	4
ด้านการออกแบบการเรียนการสอนออนไลน์	4.64	4.28	0.36	0.08	3
ด้านการวัดและประเมินผล	4.48	4.05	0.43	0.11	1
ด้านการแนะนำและให้ความช่วยเหลือผู้เรียน	4.44	4.41	0.03	0.01	5
ด้านความรู้และทักษะทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	4.56	4.18	0.39	0.09	2
รวม	4.54	4.23	0.30	0.07	

จากตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์สมรรถนะที่พึงประสงค์และสมรรถนะที่เป็นจริงของอาจารย์ผู้สอนออนไลน์ ด้วยวิธี $PNI_{modified}$ พบว่า ในภาพรวมของสมรรถนะของอาจารย์ผู้สอนออนไลน์ มีค่าเฉลี่ยของสมรรถนะที่พึงประสงค์ 4.54 แต่มีค่าเฉลี่ยของสมรรถนะที่เป็นจริงเพียง 4.23 ซึ่งเมื่อกำหนดโดยวิธี $PNI_{modified}$ จะมีค่า 0.07 กล่าวคือ อาจารย์ผู้สอนออนไลน์ต้องได้รับการพัฒนาสมรรถนะเพิ่มขึ้นร้อยละ 7 ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาสมรรถนะของอาจารย์ผู้สอนออนไลน์ในแต่ละด้าน พบว่า สมรรถนะของอาจารย์ผู้สอนออนไลน์ที่จำเป็นต้องได้รับการพัฒนา เพื่อไปสู่สมรรถนะที่พึงประสงค์เรียงตามลำดับจากมากที่สุดไปน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านการวัดและประเมินผล ($PNI_{modified} = 0.11$) ด้านความรู้และทักษะทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ($PNI_{modified} = 0.09$) ด้านการออกแบบการเรียนการสอนออนไลน์ ($PNI_{modified} = 0.08$) ด้านความรู้และศาสตร์การสอน ($PNI_{modified} = 0.07$) และด้านการแนะนำและให้ความช่วยเหลือผู้เรียน ($PNI_{modified} = 0.01$)

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องการศึกษาสมรรถนะของอาจารย์ผู้สอน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ในยุคปกติวิถีใหม่ (New Normal) มีสมมติฐานในการวิจัย 3 ข้อ โดยสามารถสรุปผลการศึกษาและการทดสอบสมมติฐานดังกล่าว ได้ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 นักศึกษาพึงประสงค์หรือคาดหวังให้อาจารย์ผู้สอนออนไลน์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย มีสมรรถนะด้านความรู้และศาสตร์การสอนมากที่สุด **สรุปผลการศึกษา** ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน โดยนักศึกษาพึงประสงค์หรือคาดหวังให้อาจารย์ผู้สอนออนไลน์มีสมรรถนะด้านความรู้และศาสตร์การสอนอยู่ในลำดับที่สอง (ค่าเฉลี่ย 4.58 คะแนน) ในขณะที่นักศึกษาพึงประสงค์ให้อาจารย์ผู้สอนออนไลน์มีสมรรถนะด้านการออกแบบการเรียนการสอนออนไลน์มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.64 คะแนน) รองลงมา ได้แก่ ด้านความรู้และทักษะทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ค่าเฉลี่ย 4.56 คะแนน) ด้านการวัดและประเมินผล (ค่าเฉลี่ย 4.48 คะแนน) และด้านการแนะนำและให้ความช่วยเหลือผู้เรียน (ค่าเฉลี่ย 4.44 คะแนน) สอดคล้องกับผลการศึกษาของ มัลลิกา เกตุขรรค์รัตน์ และคณะ (2558: 112) ซึ่งได้ศึกษาสมรรถนะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยพบว่า สมรรถนะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และมีสมรรถนะที่พึงประสงค์ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน มากที่สุด

สมมติฐานที่ 2 อาจารย์ผู้สอนออนไลน์มีสมรรถนะที่เป็นจริงด้านความรู้และศาสตร์การสอนมากที่สุด

สรุปผลการศึกษา ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน โดยสมรรถนะที่เป็นจริงของอาจารย์ผู้สอนออนไลน์ด้านความรู้และศาสตร์การสอนอยู่ในลำดับที่สาม (ค่าเฉลี่ย 4.26 คะแนน) ต่ำกว่าความคาดหวังของนักศึกษาที่ต้องการให้ผู้สอนมีสมรรถนะที่พึงประสงค์ด้านความรู้และศาสตร์การสอนเฉลี่ย 4.58 ในขณะที่อาจารย์ผู้สอนออนไลน์มีสมรรถนะที่เป็นจริงด้านการแนะนำและให้ความช่วยเหลือผู้เรียนมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.41 คะแนน) รองลงมา ได้แก่ ด้านการออกแบบการเรียนการสอนออนไลน์ (ค่าเฉลี่ย 4.28 คะแนน) ด้านความรู้และทักษะทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ค่าเฉลี่ย 4.18 คะแนน) และด้านการวัดและประเมินผล (ค่าเฉลี่ย 4.05 คะแนน) สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ศิริวดี วิวิธคุณากร (2564) ซึ่งได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยพบว่า ระดับสมรรถนะทางวิชาการของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการจัดการเรียนรู้

สมมติฐานที่ 3 สมรรถนะของอาจารย์ผู้สอนออนไลน์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ที่มีความจำเป็นต้องได้รับการพัฒนามากที่สุดเพื่อไปสู่สมรรถนะที่พึงประสงค์ คือ สมรรถนะด้านความรู้และศาสตร์การสอน

สรุปผลการศึกษา ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน โดยสมรรถนะของอาจารย์ผู้สอนออนไลน์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ที่มีความจำเป็นต้องได้รับการพัฒนามากที่สุดเพื่อไปสู่สมรรถนะที่พึงประสงค์ คือ ด้านการวัดและประเมินผล รองลงมา ได้แก่ ด้านความรู้และทักษะทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ด้านการออกแบบการเรียนการสอนออนไลน์ ด้านความรู้และศาสตร์การสอน และด้านการแนะนำและให้ความช่วยเหลือผู้เรียน ตามลำดับ

สรุป/ข้อเสนอแนะ

อาจารย์ผู้สอน ต้องมีการพัฒนาสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนของนักศึกษา ดังนี้

1. ปรับปรุงและพัฒนารูปแบบหรือวิธีการสอน โดยนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ประกอบการเรียนการสอน และพัฒนารูปแบบและวิธีการสอนให้มีความน่าสนใจมากขึ้น เนื่องจากผลการศึกษา พบว่า นักศึกษาประสบปัญหาไม่สามารถควบคุมตนเองให้มีสมาธิในการ

เรียนอย่างต่อเนื่องตลอดทั้งคาบเรียนได้ รวมทั้งบรรยากาศไม่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ อาทิ อากาศร้อน และมีเสียงดังรบกวนสมาธิ

2. ควรวางแผนการเรียนการสอนร่วมกับนักศึกษาและติดตามประเมินผล โดยการกำหนดแผนการเรียนให้เหมาะสมร่วมกับนักศึกษา อาทิ ประเด็นเนื้อหา ระยะเวลาในการเรียน และการส่งงาน รวมทั้งควรมีการสอบถามหรือสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำมาเป็นข้อมูลประกอบการปรับปรุงการเรียนการสอนในระยะต่อไปให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

3. อาจารย์ผู้สอนต้องพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผล และด้านความรู้และทักษะทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เนื่องจากผลการศึกษา พบว่า สมรรถนะของอาจารย์ผู้สอนออนไลน์ที่มีความจำเป็นต้องได้รับการพัฒนามากที่สุดเพื่อไปสู่สมรรถนะที่พึงประสงค์ คือ ด้านการวัดและประเมินผล และด้านความรู้และทักษะทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยในด้านการวัดและประเมินผล จะต้องพัฒนาวิธีการวัดและประเมินผลให้มีมาตรฐาน น่าเชื่อถือ และมีความยุติธรรม รวมทั้งมีรูปแบบและวิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย สอดคล้องกับเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ และผู้เรียน สำหรับด้านความรู้และทักษะทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร จะต้องมีการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ/คอมพิวเตอร์/นวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในการผลิตสื่อการเรียนการสอน เพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กิตติพงษ์ เพ็ชรพิทักษ์ และธนะชัย สามล. (2565). การสังเคราะห์และการประยุกต์สมการวินัย สำหรับการยกระดับองค์ความรู้ของผู้เรียน. *คุรุสภาวิชาการ*, 3(3), 2-13.
- ธีรวุฒิ เอกะกุล. (2543). *ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. อุบลราชธานี: สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.
- ปราวีณยา สุวรรณณัฐโชติ. (2561). สมรรถนะและบทบาทผู้สอนออนไลน์: การแสดงตนและสนับสนุนผู้เรียน. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์*, 12(2), 244-256.
- มัลลิกา เกตุชารัตน์ และคณะ. (2558). การศึกษาสมรรถนะที่พึงประสงค์ของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. *วารสารครุศาสตร์*, 43(1), 112-127.

เรณูมาศ มาอ่อน. (2559). การจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ. วารสารเทคโนโลยีภาคใต้, 9(1), 169-176.

ศิริวดี วิวิธคุณากร. (2564). การพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏ. ใน *วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

สุวิมล ว่องวานิช. (2548). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Bawane, J., & Spector, J. M. (2009). Prioritization of online instructor roles: implications for competency-based teacher education programs. *Distance education*, 30(3), 383-397.

Mitrani, A., Dalziel, M., and Fitt, D. (1992). *Competency based human resource management: Value driven strategies for recruitment, development, and reward*. London: McGraw Hill.

Spencer, L.M. and spencer, S.M., (1993). *Competencies at Work: Model for superior Performance*. New York: Wiley.